

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Спеціальність: 081 Право

Галузь знань: 08 Право

ОПП «Право»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану:	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Право» (освітня компонента, що формує загальні та спеціальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр:	3 курс, 5 семестр		
Семестровий контроль:	екзамен		
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/ кількість годин):	4 кредити/120 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	48	28	20
заочна форма:	—	—	—
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 72		Заочна форма – відсутня
Мета навчальної дисципліни:	формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи знань про основи конституційного права України, Конституцію України, засади конституційного ладу, конституційно-правовий статус людини і громадянина, конституційні права, свободи та обов'язки, форми народовладдя, конституційні засади організації та діяльності органів державної влади і Конституційного Суду України; формування вмінь застосовувати положення Конституції України та інших джерел конституційного права під час вирішення типових правових ситуацій.		
Завдання навчальної дисципліни:	– забезпечення засвоєння здобувачами основних конституційно-правових понять і категорій; – розуміння змісту та значення конституційно-правових норм і принципів, порядку формування та повноважень органів державної влади; – набуття навичок орієнтування в конституційному законодавстві, роботи з нормативно-правовими актами, визначення прав та обов'язків учасників конституційно-правових відносин, використання передбачених законодавством способів реалізації і захисту прав та свобод людини і громадянина, а також вирішення типових практичних ситуацій конституційно-правового характеру. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен: ЗНАТИ: – основні поняття, принципи, систему та джерела конституційного права України; – основи українського конституціоналізму та конституційного процесу; – структуру, юридичні властивості та основні положення Конституції України; – засади конституційного ладу України;		

	– основи конституційно-правового статусу людини і громадянина, громадянства України; – конституційні права, свободи й обов'язки людини і громадянина та гарантії їх реалізації і захисту; – форми народовладдя, основні засади виборчого права та виборчого процесу; – конституційно-правовий статус, порядок формування та основні повноваження органів державної влади; – конституційні засади судової влади, статус і повноваження Конституційного Суду України. УМІТИ: – користуватися Конституцією України та іншими джерелами конституційного права; – знаходити та правильно застосовувати необхідні конституційно-правові норми; – визначати конституційні права, свободи й обов'язки людини і громадянина та основні способи їх захисту; – визначати правовий статус і повноваження органів державної влади; – орієнтуватися в основних виборчих і конституційно-правових процедурах; – вирішувати типові практичні ситуації з використанням норм конституційного законодавства; – користуватися офіційними джерелами правової інформації та нормативно-правовими актами.
Компетентності:	ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері правничої діяльності або у процесі навчання, застосовуючи норми права, юридичні механізми та практичні навички професійної діяльності в умовах певної невизначеності. ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК3. Здатність застосовувати знання основних засад та інститутів національного права. СК6. Здатність аналізувати правові проблеми та приймати обґрунтовані рішення. СК10. Здатність оволодіти базовими знаннями про сутність, завдання, функції, принципи судової влади, судоустрій в Україні, компетенцію судів; про систему, завдання, основні напрями діяльності правоохоронних органів України.
Результати навчання:	РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН9. Використовувати у професійній діяльності знання засад та інститутів галузей права національної правової системи. РН11. Аналізувати явища та процеси у правничій сфері на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок у професійній діяльності. РН16. Застосовувати базові знання про судову владу, судоустрій, компетенцію судів та функції правоохоронних органів в Україні.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти:	Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв за кожним видом навчальної діяльності: 1. Оцінювання роботи на семінарських (практичних) заняттях (максимум 30 балів)

Оцінювання роботи здобувачів фахової передвищої освіти на семінарських (практичних) заняттях здійснюється відповідно до максимальної кількості балів, установлені для окремої теми.

Для занять із максимальною оцінкою 3 бали:

3 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом, правильно розкриває основні питання теми, використовує конституційно-правову термінологію, орієнтується в положеннях Конституції України та інших джерелах конституційного права, правильно виконує запропоновані практичні завдання;

2 бали – здобувач загалом володіє навчальним матеріалом, розкриває основні питання теми, але допускає окремі неточності у визначенні понять, характеристиці конституційно-правових норм та виконанні практичних завдань;

1 бал – здобувач володіє матеріалом частково, дає неповні відповіді, допускає суттєві помилки у використанні конституційно-правових понять і норм, виконує практичні завдання частково та потребує допомоги викладача;

0 балів – здобувач не володіє основним навчальним матеріалом теми, не може пояснити основні конституційно-правові поняття та не виконує запропоновані завдання.

Для занять із максимальною оцінкою 4 бали:

4 бали – здобувач повно володіє навчальним матеріалом, правильно й послідовно розкриває питання теми, доречно використовує конституційно-правову термінологію, правильно застосовує положення Конституції України та інших нормативно-правових актів і самостійно виконує запропоновані практичні завдання;

3 бали – здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, правильно розкриває основні питання теми та виконує практичні завдання, однак допускає окремі несуттєві неточності у визначенні понять або застосуванні конституційно-правових норм;

2 бали – здобувач володіє основним матеріалом, але відповіді є неповними, допускає помилки у визначенні понять, характеристиці конституційно-правових норм або виконанні практичних завдань;

1 бал – здобувач має фрагментарні знання з теми, дає неповні відповіді, допускає суттєві помилки та виконує практичні завдання лише частково за допомогою викладача;

0 балів – здобувач не володіє основним навчальним матеріалом теми та не виконує запропоновані практичні завдання.

2. Оцінювання самостійної роботи (максимум 10 балів):

1 бал – завдання для самостійної роботи виконано у повному обсязі та відповідно до поставлених вимог; опрацьовано рекомендовані нормативно-правові акти, джерела та навчальну літературу; матеріал викладено правильно, логічно й послідовно; здобувач демонструє розуміння основних понять, принципів, норм та інститутів конституційного права України за відповідною темою;

0 балів – завдання не виконано, виконано не в повному обсязі або не відповідно до поставлених вимог; здобувач не демонструє розуміння основних положень відповідної теми або виявлено порушення академічної доброчесності.

3. Оцінювання індивідуального завдання (ІНДЗ) (максимум 10 балів):

9–10 балів – тема повністю розкрита, матеріал викладено логічно, послідовно й обґрунтовано; правильно використано конституційно-правову термінологію, положення Конституції України та інших нормативно-правових актів; здобувач вільно орієнтується в темі та впевнено захищає роботу;

7–8 балів – тема розкрита достатньо повно, правильно використано основні поняття та положення конституційного права України, але наявні окремі неточності; під час захисту здобувач загалом добре орієнтується в матеріалі та відповідає на основні запитання;

5–6 балів – тема розкрита частково, наявні змістові неточності або помилки у використанні конституційно-правових понять і положень законодавства; здобувач має труднощі під час захисту роботи;

0–4 бали – тема розкрита недостатньо або робота не відповідає встановленим вимогам; здобувач не орієнтується в її змісті, не може пояснити використані конституційно-правові положення; робота не виконана або виявлено порушення академічної доброчесності.

4. Оцінювання модульного контролю (МКР) (максимум 10 балів):

9–10 балів – завдання виконано повно і правильно, здобувач демонструє ґрунтовне знання та розуміння основних понять, принципів, норм та інститутів конституційного права України, правильно застосовує положення Конституції України та інших нормативно-правових актів, надає логічні й обґрунтовані відповіді;

7–8 балів – завдання виконано в цілому правильно, основний навчальний матеріал засвоєно, здобувач розуміє основні положення конституційного права України, але допускає окремі неточності або надає неповні відповіді;

4–6 балів – завдання виконано частково, здобувач знає основні поняття та положення конституційного права України, але допускає суттєві помилки у їх поясненні або застосуванні та має труднощі під час виконання окремих завдань;

0–3 бали – виконано лише окремі завдання, знання основних положень конституційного права України є фрагментарними, допущено значні змістові помилки або модульну контрольну роботу не виконано.

5. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю – екзамену (максимум 40 балів)

Семестровий екзамен (максимум 40 балів) проводиться у письмовій або комбінованій формі. Відповідно до п. 2.9.10.1 Положення про систему оцінювання результатів здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП», мінімальний пороговий бал за екзаменаційну складову, за якої екзамен вважається складеним, дорівнює 25 балам.

35–40 балів – здобувач демонструє повне і правильне знання навчального матеріалу, володіє основними поняттями, принципами, нормами та інститутами конституційного права України, правильно застосовує положення Конституції України та інших нормативно-правових актів, правильно виконує екзаменаційні завдання;

25–34 бали – здобувач загалом правильно відповідає на питання, демонструє достатнє знання основного навчального матеріалу, але допускає окремі неточності у використанні конституційно-правової термінології, характеристики норм та інститутів конституційного права України або виконанні екзаменаційних завдань;

0–24 бали – знання навчального матеріалу є фрагментарними, здобувач допускає суттєві змістові помилки у визначенні основних понять, характеристики норм та інститутів конституційного права України або під час виконання екзаменаційних завдань; мінімального порогового бала за екзаменаційну складову не досягнуто.

6. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали):

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання, за рішенням викладача здобувачам можуть нараховуватися додаткові заохочувальні бали (за участь у науково-дослідній роботі,

	студентських конференціях, круглих столах, написання тез доповідей, наявність власного якісного рукописного конспекту всіх лекцій, а також за ідеальне відвідування всіх аудиторних занять). Сума заохочувальних балів додається до загального рейтингу здобувача в семестрі, проте загальна сума балів за стартовою складовою не може перевищувати 60 балів, а підсумкова оцінка за дисципліну не може перевищувати 100 балів.
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА Тема 1. Конституційне право України як галузь права, наука та навчальна дисципліна Поняття і предмет конституційного права України. Місце конституційного права в системі національного права. Система конституційного права. Конституційно-правові норми та відносини. Основні інститути конституційного права. Джерела конституційного права України. Конституційне право як наука та навчальна дисципліна. Тема 2. Конституціоналізм та конституційний процес в Україні Поняття конституціоналізму та конституційного процесу. Основні етапи розвитку українського конституціоналізму. Основні конституційні акти в історії України. Прийняття Конституції України 1996 року. Сучасний конституційний процес в Україні. Тема 3. Конституція України – Основний Закон держави Поняття та основні ознаки Конституції. Юридичні властивості та функції Конституції України. Структура Конституції України. Порядок внесення змін до Конституції України. Верховенство Конституції України та пряма дія її норм. Правова охорона Конституції України. Тема 4. Конституційно-правові засади конституційного ладу України Поняття та основні засади конституційного ладу України. Народний і державний суверенітет. Україна як суверенна, незалежна, демократична, соціальна і правова держава. Республіканська форма правління. Принцип поділу державної влади. Верховенство права. Політична, економічна та ідеологічна багатоманітність. Державна мова та державні символи України. Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні Поняття та принципи конституційно-правового статусу людини і громадянина. Громадянство України: поняття та принципи. Набуття і припинення громадянства України. Органи, що вирішують питання громадянства. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. Тема 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина Поняття та види конституційних прав і свобод людини і громадянина. Особисті, політичні, економічні, соціальні та культурні права і свободи. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Гарантії реалізації та захисту конституційних прав і свобод. Уповноважений Верховної Ради

України з прав людини. Особливості обмеження окремих прав і свобод в умовах воєнного або надзвичайного стану.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ НАРОДОВЛАДДЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Тема 7. Народовладдя в Україні. Виборче право та виборчий процес

Народ як носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні. Форми безпосередньої демократії. Референдум в Україні. Поняття та принципи виборчого права. Виборчі системи. Поняття, суб'єкти та основні стадії виборчого процесу.

Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України
Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади. Склад і структура Верховної Ради України. Функції та повноваження Верховної Ради України. Основні форми роботи парламенту. Комітети Верховної Ради України. Основні стадії законодавчого процесу. Конституційно-правовий статус народного депутата України.

Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України
Місце Президента України в системі державної влади. Порядок обрання Президента України. Основні функції та повноваження Президента України. Акти Президента України. Підстави припинення повноважень Президента України.

Тема 10. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні

Система органів виконавчої влади. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України. Склад і порядок формування Кабінету Міністрів України. Основні повноваження Кабінету Міністрів України. Центральні та місцеві органи виконавчої влади.

Тема 11. Конституційні засади судової влади в Україні
Поняття та основні засади судової влади. Правосуддя в Україні. Система судоустрою України. Основні засади судочинства. Конституційно-правовий статус суддів. Гарантії незалежності суддів. Вища рада правосуддя.

Тема 12. Конституційний Суд України
Місце Конституційного Суду України в системі органів державної влади. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Основні повноваження Конституційного Суду України. Форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга. Рішення та висновки Конституційного Суду України.

Пререквізити:

«Теорія держави і права», «Історія держави та права України», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Державне будівництво та місцеве самоврядування». Знання, набуті під час вивчення зазначених освітніх компонентів, формують теоретико-правову та історико-правову основу для опанування конституційного права України, розуміння засад конституціоналізму, конституційного ладу, правового статусу людини і громадянина, народовладдя та конституційно-правового статусу органів державної влади.

Постреквізити:	«Організація судових та правоохоронних органів України», «Адміністративне право та процес», «Цивільне право та процес», «Кримінальне право та процес», «Фінансове право». Знання та вміння, набуті під час вивчення Конституційного права України, є основою для подальшого опанування галузевих юридичних дисциплін, розуміння правового статусу та повноважень органів публічної влади, застосування принципів верховенства права, законності та положень щодо прав і свобод людини і громадянина у відповідних правовідносинах.
Інформаційне забезпечення:	Нормативно-правові акти: 1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр 2. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2235-14 3. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/776/97-вр 4. Виборчий кодекс України : Кодекс України від 19.12.2019 р. № 396-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/396-20 5. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 26.01.2021 р. № 1135-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1135-20 6. Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 30.06.2004 р. № 1932-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1932-15 7. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1861-17 8. Про статус народного депутата України : Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2790-12 9. Про комітети Верховної Ради України : Закон України від 04.04.1995 р. № 116/95-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/116/95-вр 10. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/794-18 11. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/3166-17 12. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/586-14 13. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1402-19 14. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1798-19 15. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2136-19 16. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/389-19 Основна література: 1. Конституційне право : навч.-метод. посібник / І.І.Бабін, О.В.Білокурська. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. 2. Конституційне право : навч. посіб. / за редакцією В.О.Кучера. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 452 с. 3. Конституційне право : навчально-методичний посібник / А.М.Кучук, Ю.С.Завгородня. Ч. 1. Дніпро : Середняк Т. К., 2023. 128 с. 4. Конституційне право : навчально-методичний посібник / А.М.Кучук, Л.Л.Лабенська. Ч. 2. Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2025. 196 с.

	5. Конституційне право : навч. посібник / Д.Терлецький, М.Афанасьєва, Ю.Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д.Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 584 с. 6. Конституційне право України : підручник / І.М.Алмаші, М.М.Алмаші, І.М.Берназюк та ін. 11-е видання (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероб. та доп. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с. Додаткова література: 1. Застосування судами Конституції України: доктрина і практика : монографія / упорядники : А.А.Єзеров, Д.С.Терлецький. Київ : ВАІТЕ, 2022. 604 с. 3. Конституційна скарга як юридична гарантія прав і свобод людини в Україні : монографія / В.О.Боняк, Я.В.Єрмоленко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 192 с. 3. Конституційне право : підручник / за заг. ред. М.І.Козюбри / Ю.Г.Барабаш, О.М.Бориславська, В.М.Венгер, М.І.Козюбра, А.А.Мелешевич. Київ : Ваіте, 2021. 528 с. 4. Конституційне право України : навчально-методичний посібник / В.Л.Качурінер, А.О.Згама. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 258 с. 5. Конституційне право України : курс лекцій / Я.В.Якимович. Ужгород : ДВНЗ "Ужгородський національний університет", 2022. 129 с. 6. Права людини та їх захист : навч. посіб. / за ред. С.В.Джолоса, Т.Б.Шаповал. Черкаси : Видавець О.М.Третьяков, 2023. 300 с. Інформаційні ресурси 1. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws 2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: https://www.president.gov.ua/ 3. Урядовий портал. Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України. URL: https://www.kmu.gov.ua/ 4. Офіційний вебсайт Конституційного Суду України. URL: https://ccu.gov.ua/ 5. Офіційний вебсайт Центральної виборчої комісії. URL: https://www.cvk.gov.ua/ 6. Офіційний вебсайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: https://ombudsman.gov.ua/ 7. Офіційний вебпортал «Судова влада України». URL: https://court.gov.ua/ 8. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: https://reyestr.court.gov.ua/ 9. Офіційний вебсайт Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/ 10. Офіційний вебсайт Ради Європи. URL: https://www.coe.int/ 11. Офіційний вебсайт Європейського суду з прав людини. URL: https://www.echr.coe.int/ 12. База даних практики Європейського суду з прав людини HUDOC. URL: https://hudoc.echr.coe.int/
Матеріально-технічне забезпечення:	Технічне та програмне забезпечення: сучасні навчальні аудиторії, обладнані комп'ютерною та презентаційною технікою, доступом до мережі Інтернет; ліцензійний пакет MS Office (Word, PowerPoint) та сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

	Інформаційно-методичне та практичне забезпечення: доступ до бази даних «Законодавство України», офіційних вебресурсів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України та інших органів державної влади; навчальна, наукова та навчально-методична література з конституційного права України. Можливості юридичної клініки «Юридичний альянс» використовуються для практико-орієнтованого навчання, опрацювання модельних і знеособлених правових ситуацій, підготовки правопросвітницьких матеріалів з питань конституційних прав і свобод людини та громадянина. Системи дистанційного навчання: електронний навчальний курс на платформі Google Classroom ПрАТ «ВНЗ «МАУП», електронний силабус, конспект лекцій, навчально-методичні матеріали, завдання для практичних занять та методичні рекомендації для виконання самостійних й індивідуальних завдань.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	Жосан Станіслав В'ячеславович Викладач циклової комісії з права та правоохоронної діяльності Придунайського фахового коледжу ПрАТ «ВНЗ «МАУП». Контакти викладача: E-mail: pfkmaup06@gmail.com Моб. телефон (Viber/Telegram): (066)-230-52-18